

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Mártzius' 17-dikén, 1826.

Bécs.

A' Császár' Ő Felsége betegségét illető Tudósításoknak Végzete:

Negyedik Tudósítás.

„A' betegségnek ezen hónap' 14-dikére virradó éjszaka következett nehezülése, a' melly ez ideig minden éjjel elkövetkezett, arra indította tulajdon magát Ő Felségét, hogy Sz. Sákramentumokat kívánjon 's azokkal élt is: hanem 14-dikben reggel, valamint az előbbi napon történt vala, ismét közönséges, bőséges, és tartós izzadás jött-el, mint második Critikus izzadás, melly a' betegség' minden állapotjaira nézve még hathatósabb könnyebülést okozott, 's jó okon engedi reménlenünk, hogy a' következő napok, tellyes tökéletességre viszik, a' mi még hátra vagyon.

„Bécs Mártz. 14-dikén 1826-ban, estve 7 órakor.

E' hónap' 13-dikán délután Bécs városának 's külső városainak minden Egyházaiban a' Szentségnek kitételével való közönséges imádságoknak tartása rendeltett az Ország' szeretett Atyjának megtartásáért 's mennél hamarabb lejendő meggyógyulásáért, 's ezen ájtatosságok 14-ben is reggeli 6 órtától fogva estvéli 6-tig folytatattak, melyre a' Hivőknek nagy sokasága gyülekezett össze minden templomokba.

Ötödik Tudósítás.

„Azok a' Critikus Izzadások, mellyek az Ő Cs. K. Felsége' megbetegedésének negyedik napján kezdődtek, 's a' követ-

kezett napokon is hasonló bőséggel és hasonló jó következássel elkövetkeztek, eltávoztaták a' veszedelmet 's elhozták az Ő Felsége betegségének végződését: melyre nézve nem is fognak több Bulletinek kiadattatni.

„Báró Stifft.

Cs. K. Valóságos Státus és Conferentiális Tanácsos, 's az Ő Cs. K. Felsége első Udvari Orvosa.

Császár Ő Felsége 16-dikra virradó éjjel igen nyugodalmasan aludtt, a' melly nap (Mártz. 16-ka) a' meggyógyulásnak első napja vala, 's kívánatosan telt-el.

A' Konstánczinápolyi Frantzia Nagy Követ Gen. Gróf Guilleminot, engedelemmel Páris felé utozván, e' h. 15-kén Bétsbe érkezett.

Császár és Király Ő Felsége kegyelmesen méltóztatott a' Füstös Imre Úr halála által az Erdélyi K. Udvari Cancelláriánál megüresült Archivumi Igazgatónak és Taxátornak helyére, ugyan az Erdélyi K. Udv. Cancelláriánál Udv. Vice-Regisztrátort Kézdi Sz. Léleki T. Hodor Lajos Urat, az ő sok, esztendőktől fogva való hűséges szolgálatait tekintvén, ki-nevezni — a' Felséges K. Udvari Cancellaria pedig a' T. Hodor Úr' helyére, T. Gyertyánosi Kontz János Urat, eddig volt Regisztrátort, különösen az ő Archivumi szolgálatokban szerzett esmereteire való tekintetből, Udv. Vice-Regisztrátorrá nevezte-ki.

Brasília.

A' Londoni Kurír egy magános levelet adott-ki, a' melly Dec. 14-dikén indult Brasiliából, 's így rajzolja-le a' Császárt és Császárnét (Austriai Leopoldina Cs. K. Fő H. aszszonyt): — „

„Sokszor jelentette az Úr (így ír a' tudósító), hogy szeretné, ha az ifjú Császárt személyesen leírnám. Megpróbálom kielégíteni az Úr kívánságát. A' Császár múlt Október' 12-dikén töltötte-bé 27-dik esztendejét. Magassága öt lábnyom és hatzot; arculatban szép mint egy virág, néhány himlőhellyekkel; egyenes állású, 's tsaknem hitelfelett erős inas-hússal bír. Az evésben, ivásban és alvásban mértékletes; felettebb munkás; egy Cancellaria se bizonyos, hogy azon napon vagy éjjel nem jelen-é meg nálla a' Császár. Mint hogy tulajdon szemeinek inkább hiszen mint a' másokénak, és így nem ujságkivánásból, mindent maga akar szemlélni. A' dolgoknak régi lassú folyamatja' helyébe egészen új Systémát hozott-bé. Ha valamelly expeditzió meghatározott, evésre és alvásra is alig enged időt magának, míg az expeditzió útnak nem indittatik. A' mi a' hajóknak felkészítettésekhez megkívántatik, mindent maga megvizsgál; minden szállító hajóra személyesen fel-megy; a' tisztektől katonáktól maga kérdezősködik szükségük felől. Mikor a' nap feljön, ő Felsége már a' maga gőzhajóján ül, 's el nem távozik a' kikötőhelyből addig, míg a' hajók el nem eveztek. Természeti táalentomai tagadhatatlanok. Déákül jól beszél, 's a' Classicus tudományokban erős. Az újnyelvek között a' maga születési (Portugallus) nyelvén kívül, tsak Frantziául tud. Nem tsak jó muzsikus, hanem Compositor is jó. Sok muzsikai nóták, mellyek most a' Császári templomban vagy egyéb Udvari czerimoniák' alkalmatosságával jádóztatnak, még akkor készítették volt ő Felsé-

gétől, mikor nem volt annyi dolga mint most. A' lovaknak nagy kedvellőjök, 's négy lovat egy kotsiban olly ügyesen elhajt, hogy Londonban a' legnagyobb illy nemű Dilettánsok közzé beillene. Az a' mód, mellyel minden napi foglalatosságait teszi, Angliában ugyan, így nem folyhatna, de magában még is mindennek dítséretét érdemli. Ámbár a' hétnek minden napjaiban, valamikor kiszekerezik vagy vissza érkezik, legkissebb alattvalója hozzá járulhat, a' péntek napot mindazonáltal rendszerént való audientziaadásokra határozta, midőn minden külömbség és kivétel nélkül, akár melly rangú embernek, honninak idegennek, tellyes szabadságot enged a' hozzá való bemene- telre. Illy audientziák' adásakor a' Minis- terek többire a' thrónus' balja felől szoktak állani, és gyakran magához szollítja a' Császár most egyiket majd másikat, hogy a' könyörgőt kihalgassa 's annak ügyét jól megérttse. Ezt az ólta, hogy thrónusra lépett, mind így folytatja, 's félbe se fogja hagyni. Az illy audientziaadásokban a' Császárné is részes. Míg a' Császár, alattvalóinak kérelmeiket halgatja, a' Császárné egy más szobában a' tulajdonképpen való szükségszenvedőket botsáttatja maga elejébe, tudakozódik állapotjokról, az özvegyeknek és árváknak segedelmet nyújt, 's még a' koldulásból professziót-tsínálóknak is meghatározott alamizsnát oszt, ha mindjárt ez, maga oka is szerentsétlenségének. Ha talám némelykor valami egészségtelenség nem engedi, hogy a' Császárt audientziadásra kísérje, ilyenkor Háztisztjét küldi alamisnaosztogatásra. Ezt kevés országokban szemlélhetni e'képpen, 's mind ezek minden fényüzés nélkül történnek. A' Császár kimondhatatlanul szereti Hitvesét és Gyermekait: de az utolsóknak még se kedvez, ha hibáznak. Meghalálozván első Fija, mind ketten nagyon ohajtoztak más után; meg is ajándékozta

az ég a' mult Dec. 2-dikán egy igen szép fiú-gyermekkel; melly a' Császárnak tudtára adatván, megparantsolta a' Bába-aszszonynak, hogy vizsgálja jól meg a' dolgot, 's midőn megértette, hogy valóság-gal fiú-gyermeket szült a' Császárné, magához vitette a' tsetsemőt, 's lehúzatván czipőjét meztelen lábbal ment, gyermekét karjai közzé vévén, az Udvari kápolnába, 's megalázódással és hálaadással áldozott az Istennek a' Szent János Oltárán.

„Talám (így folytatja szavait a' tudósító) nem is jól tselekszem, hogy illy belső házi virtusoknak elébeszélésebe avatom magamat. De jegyezzék-meg a' kik ezeket olvasni fogják, hogy ezen Amériikai Monárkhianak ellenségei már olly sok hazug híreket terjesztettek-el ezen ifjú Monárkhának Karakteréről. hogy én ezen dolgokat tellyességgel el nem halgathattam.

„Már minden Ujságolvasók tudhatják eddig, hogy a' Brasiliai sergek eleintén szerentsétlenek voltak egy tsatában: de későbbre ők verték-meg a' Banda-Orientáli serget; 's kétség kívül ezt is ki írják vagy már ki is írtak az Ujságok. Én tehát ezt tsak azért említem, hogy megjegyezzem, melly lelkiesméreatesen tartják a' Portugalliai emberek még most is a' régi romános szokásokat. Az a' Brasiliai vezér tudniillik, ki eleintén megveretett vala, akkor felfogedta, hogy le nem beretváltatja a' szakállát addig, míg ellenségén boszszút nem áll, 's éppen ő vala, a' ki sergeinket az ő utóbbi győzedelmes verekedésekben vezérlette.“

A m é r i k a.

„A' Kolumbiai ujság, így szollnak némelly Londoni ujságok, nagyon panaszkodik a' maga Országlószéke ellen, azért, hogy ott a' Finántzia dolgában még majd semmi elintéztetést nem tettek, 's hogy a' Respublika' béveteleiről és kiadá-

sairol még semmit ki nem hirdettek. Így, úgymond, nem tsuda ha az Európai gazdag Házak megijednek tőlünk, 's kezeikben lévő Obligáztóink elvesztik betseket.

A' Neu-Yorki levelek szerént a' nevezetes Callo vára feladta magát a' Perui sergeknek, Banda-Orientálban pedig Montevideo' vára az Insurgenseknek. Hanem ezekről még további megvalóságosító tudósításokat kell várunk.

Chili Országlószéke, melynek még most is Generális Freire a' Direktora, mint mondják, ahoz készül, hogy Chiloé szigetét, melly már a' Spanyoloknak a' Csendes Océánuson tsak egyetlenegy birtokjok, megtámondja 's elfoglalja.

Callaó várára nézve hasonló tudósítások érkeztek Mexikóbol is: a' Mexikói Országlószék pedig a' Vera-Cruzi kikötőhelyben minden féle szállító hajóknak, Campechiben pedig fegyveres sergeknek, öszszegyűjtésén dolgozik, melly készültek mind Kuba szigete ellen vagynak intéztetve. Hasonlókeppen 's ugyan ezen czélra gyülekeznek öszsze a' hadi hajók a' Kolumbiai kikötőhelyekbe is nevezetesen Kárthágenába. A' mostanság oda érkezett hajók közt említenek egy Fregátot, melly Észak-Ámérikában építettett, és egy Línéa hajót, mellyet Svétziában vásárlottak a' Respublikánusok.

A' Buenos-Ayresi Kereskedési Ujságban kijött az az Egyezés, a' mellyet Bolívarral, néhány Európai és Amériikai kereskedő Házaknak Peruban lévő Ágensek és Konzúljok Don Garcia Andres Pedro kötött, 's a' melyben ő arra kötelezte magát ezen Házak' nevében, hogy azon egy millió Piastereket, mellyeket a' Felső Perui tartományok' Congresszusa, a' Kolumbiai és Perui ügy nevezett Szabadító ármádáknak ajándékul, vagy inkább megjutalmaztatásul adni ígért, mult Sept. 20-dikától számlálván 6 hóna

pok alatt le fogja fizetni; mellyért részéről just adott a' Congresszus Garcia-nak arra, hogy ezen Házaknak nevekben néhány Felső Perui bányákat, bizonyos feltételek alatt által-vehessen. A' társaságoknak, mellyek pénzeiket ezen célzásra össze fogják tenni, különös oltalmaztatást ígért a' Congresszus, olly meghatározott feltétel alatt, hogy szorgalmatoskodásoknak szerzeményéből a' rendes adót a' Státusnak ők is fizetni fogják, olly mérséklet szerént mindazáltal, hogy a' közönséges adózás lejjebb szállítván, akkor ők is kevesebbet fognak fizetni.

Francia Ország.

A' Strasburgi Püspök egy bőjti eszmélkedő parantsolatot hirdettetett-ki a' maga megyéjében, melyben a' következők is elé fordulnak: — „

„Mi ajánljuk néktek, hogy tartoztatásokat-meg magatokat az Istentelen könyveknek olvasásától. Szerentsétlenek azok, kik megengedés és minden haszon nélkül eme' gyalázatos könyveket olvassák, mellyekben mind azok az igazságok, mellyeken a' Hit és a' Társasági rend, mint alapokon fekszik, vakmerő módon tagadtatnak vagy kétségbe hozattatnak. Ha ezeket olvassátok, a' Systemák' labyrinthusában vész-el lelketek, 's szíveitek az indulatok' zsákmányivá lesznek. Hanem ezen antikristusi könyveken kívül még Ujságok is találatnak Frantzia Országban, mellyeknek olvasása veszedelembe ejtheti a' tudatlan, könnyenhívő és gyenge elméket. Ezen epével, hitszegettséggel és tsalárdsággal tellyes Ujságlevelekben megszűnés nélkül rágalmazták a' Religió ellenségei annak szolgájit, még pedig olly dühösséggel és állandósággal, hogy nyilván elárulják azon célzásokokat, hogy magát a' Religiót akarják megbuktatni.

„Minthogy a' Kereszténység' ellenségei most éppen azon tüzes buzgósággal állottak szembe a' Papsággal, mint mikor a' szent Oltár' szolgájit tömlötzökbe és vesztő helyekre hurczolták, ebből tsak észre vehetjük azt elég nyilvánosságosan, hogy most is ezen célzás lelkesíti őket. Melly gyűlölséggel üldözik a' Tisztelendő Miszsiónárius atyákat! Melly nagyon sürgetik minden Papi Szerzetnek semmivétettetését, midőn még azoknak se kedveznek, mellyek magokat a' betegek' gyógyítására 's nevelésre szánták-el. Végezetre melly nevetséges dühösséggel rágalmazták eme' híres nevezes Szerzetet is, melynek megbukása az első tsapás vala, mellyet Frantzia Országban a' Religió és a' Koronán tettek, 's a' mellyet mindazonáltal most ezen emberek a' közönséges vélekedés elibe idéznek, éppen úgy, mint ha ezen Szerzet lett volna az, melly által a' támadóknak és Király gyilkolóknak Klubja formáltatott volna? Megfordítva, ha ezen Atyák valóban azok lettek volna, miknek őket a' Religió ellenségei lenni erőssítették, már úgy bezzeg, nem hogy a' nép' gyűlölségit ellenük felgerjeszteni iparkodnának ezen Írók, hanem inkább úgy írának-le őket, mint az ifjuság' leghüségesebb vezérjeit 's a' Státus' leg erősebb gyámolait.“

Püymarin nevű Frantzia tudós 's egyszersmind a' Követek' kamarája tagja egy írást adott-ki, a' melly réánk nézve ha egyéb tekintetben nem is, legalább a' borra nézve nagyon nevezetes. Sokat lehet belőlle tanulni, a' mit eddig a' világ nem közönségesen tudott az Anglusokrol ezen tekintetben. A' könyv' tárgyát ezen kérdés teszi: Valyon hasznos lenne-e Frantzia országra nézve, hogy Angliával kereskedési Kötésre lépjenek? A' Frantzia or-

szágból Angliába vitetődhető kereskedő portékákat rendre felvévén Püymarin, a' borról e'-képpen beszéll: — „

„A' Frantzia Országi bornak Angliába jevendő bevitettetéséből nagyon kevés nyereséget ígérhetünk magunknak, azért, hogy egy Országban se főznek, ha szintén nem természetnek is, annyi bort mint Angliában. A' Frantzia Ministérium már régen jóvállhatta volna Angliának, hogy nyomja-el ezen bor-fabrikálást, mint hogy már maga a' Nagy Pitt is nyilvánosságos méreg-tsinálóknak nevezte a' Parlamentumi közönséges ülésekben az Angliai borfabrikásokat. Ezen fabrikálást valami Chamberlegu nevű ember találta-fel a' 18-tzadik Század' elején, 's privilegiémot nyert készítésére. Az ő Privilegiumában a' mondatott, hogy az ő bora a' legnagyobb meleget kiállja 's a' Linéa (az Aequator) alatt is elvitettethetik megváltozás nélkül. Véghetetlen annak a' bornak soksága, melyet e'-képpen főztek.

„Tsak a' Beaufroy Fábrikájában Southwarkban és még két Londoni más fábrikákban, az 1792-dik esztendőben közel 3000 tonna bort főztek, 's tonnáját tsak 2 font Sterlingen (husz forint) adták. Én magam láttam a' Beaufroy' fábrikájának egyik udvarán két olly főzőkádakat, mellyeket régi időkbéli várak' bástyájinak lehetett volna gondólni. Egybe egybe belé ment 4—5 ezer göntzi hordó. A' borfőzés illy módon ment véghez: A' hordóknak egy 16-tod részét megtöltötték aprószőlővel (Korinthen), erre forratlan sert töltöttek 's az után össze elegyítették a' forrás' siettetésére megkívántató orvosló szerekkel. Hat hónapok alatt megtisztult az ital — hordókra töltötték — 's eladták a' borkereskedőknek. Ezek adtak az italnak színt és nevet. Kiváltképpen Bordeaux-bort tsináltak sokat. A' Kortsmárosok jól tudják, hogy mikor kellessék a'

fabrikált bort a' vendégeknek elejikketenni; ezt ők nem elébb tselekszik, hanem tsak mikor már a' valóságos Bordeaux-borban lévő bűdös-kő-savanyuság' gőzze által, az ivók' ízlése megvesztegettetett.

„Mennyire vitték Angliában a' borfőzés' mesterségét, észre lehet venni azonsok könyvekből mellyek nállok ezen tárgyról kiadattak. Napkeleti Indiában nevezetesen Kalkuttában olly igen szeretik ezen tsinált borokat, hogy az ott kijövő Ujságlevelekben gyakran lehet, Londonban főzetett 's megtisztult borról való tudósításokat olvasni. Magok a' Londoniak se átalják a' magok tulajdon főzte Chámpániai boraikat magasztalni. A' híres Chemikus Akkum, ki most Berlinben van, azt mondja, hogy a' borfőzésre megkívántató szerekben az Anglusok nem nagyon válogatósok. Beszélli hogy néki egyszer egy Londoni borkereskedő azt erőssítette, hogy ő a' maga fábrikájában a' Rénusi Őbornak valóságos színét egy kevés egérkövel szokta megadni. —

Azt a' megjegyzést is teszi ugyan ezen Író, hogy nem egyedül Anglia az az Ország, a' hova Frantzia ország sok bort küld-ki. Ilyenek az Orosz birodalom, Svétzia, Dánia, a' Belgiumok és nevezetesen Német ország is, kiváltképpen ha a' kiviteli tilalmak ezen Országokban az olly portékákra nézve, mellyekkel ezek a' Frantzia bort megfizethetnék, meggyengítettének vagy eltöröltetnének.

Párisban mostanság az Aristarque nevű újság' felelő Redaktorának is baja volt. Ő azt írta volt még tavaly Madridi tudósításból, hogy Carettóra, egy gazdag kereskedőre a' bizattatott, hogy a' Catholikus Király' palotájának minden részeit Frantzia Országból hozatott butorokkal rakassa-meg, a' ki arra fogja használni ezen alkalmatosságot, hogy, mivel a' Király' holmijit nem vizsitálják-meg,

azokkal együtt minden féle néki tetsző portékákat belopathat. Caretta pert indított az Aristarque ellen a' Párisi Fenyítő politikai Itélőszék előtt, Mauguin nevű Ügyvédő által, a' ki illy nyilatkoztatást adott-be ezen Itélőszék elibe: „Ezen ládák a' Spanyol országi szélső határlinéánál 's azután Vittoriánál is megvizsgáltatnak 's plombíroztatnak, 's Madridban a' Királynak tulajdon szemei előtt nyittatnak-ki, melyre nézve itt semmitilalmas tselekedet nem történhet, 's mikor Ferdinánd Király megtudta, hogy az Aristarque mit irt Carettáról, megparantsólta ennek, hogy szerezzé vissza betsületét. Caretta úr tehát azt kívánta, hogy az Aristarque egy formális Megmásolást adjon-ki vagy a' maga Madridi levelezőjének, vagy pedig Labourdonnaye és Baguenault uraknak nevekben, kik részes tulajdonosaik az Aristarque nevű ujságnak; hanem, mint hogy se egyik se másik nem telyesítettett, Caretta úr pedig tsak valami egy-ügyü Megmásolással meg nem elégedhetik: erre nézve ő, Mauguin (a' Caretta Ügyvédője), az kívánja, hogy az Aristarque felelő Redaktora 10,000 Frank birságra és arra ítéltessék, hogy a' formális Megítéltetésnek 200 nyomtatványai Párisban és Madridban függesztessenek-ki. (A' többi következik).

Megjegyzés. A' közelébbi M. Kurírban a' 164-dik lapnak első hasábján a' felső perriódusban, a' Cordonra kimondatott büntetés, nem egy esztendő, hanem tsak egy hónap, mert az ott említett bűnnek kisebb büntetése, tsak egy hónap és nem egy esztendő.

Magyar Ország.

Posony. — Az Ország-Gyűlésre öszszereglett mind két Tábla' Atyjai (így

szoll Mártz. 14-dikén a' Déák Ujság), még mind a' már illy sokszor említett Izenetben foglaltató tárgyak felett vetélkednek. Remélni lehet, hogy a' folyó hónapnak végéig mind ezek el fognak végeztetni.

A' Nagy Héti szent foglalatosságokra nézve számos Megyés Püspök Urak engedelmet nyertek néhány hetekig tartandó eltávozásra. A' T. Rendek és Karok közül is többek el fognak útozni, egyéb okokra nézve: de az Ülések az alatt is folyást tartatni fognak.

Nemes Posony Vármegye' Rendjeinek Gyűlése fényes és számos Követséget küldött e' h. 12-dikén délelőtti 10 órakor a' Personálishoz Méltóságos Székhelyi Majláth György Úr Ő Nagyságához, mint kebelek béli, 's ugyan ezen N. Vármegyében egy ideig fő hívatalt viselt Tiszti társokhoz, azon való örvendezésseknek ki nyilatkoztatására, hogy mostani fényes hivatalára emeltetett, melyben magát a' Hazá eránt nagyon hasznos szolgálatok által megkülömböztetheti.

A' Követség' tagjai ezek voltak: Gróf Eszterházy József Ő Excellentiája; ifjabb Gróf Zichy Károly, ifjabb Gróf Pálffy Ferencz, Báró Pongrácz József. Fő Tisztelendő Kratoquila István a' Posoni Colleg. Egyház' Kánonokja mint Orátor. A' Rendek között: T. Bartal György Ord. Vice-Ispány Úr, T. Takáts Gáspár Subst. Vice-Ispány Úr; T. Olgyai Sigmund Úr N. Szombathi Dist. Tábla' Assessora; T. Ábrahámfy József, Vármegyei Törv. Assessor, T. Nagy Károly Úr ugyan az, T. Jablanezy József Úr, Surr. V. Ispány; T. Fekete Ferencz Úr Ord. Notárius; T. Olgyai Gáspár Úr Archivárius; T. Molnár Rudolf Úr Ord. Fiskális, T. Bittó Beniamin Úr Ord. Szolgabíró, T. Petók János Úr ugyan az, T. Gyurkovics György Úr Tör. Tábla' As-

sessora — kik mindnyájok gazdag ebéd-
del fogadtattak a' Personális Úr által.

Kaposmérői Nagyságos Mérey Lajos Cs. K. Tanácsos Úr 's a' Törvényes Királyi Tábla' Assessora, e' hónap' 7-dik napján éjjeli 11 órakor, életének 82-dik esztendejében, korossági elszáradás miatt, meghalálozott. Mártz. 10-dikén temették-el, közönséges halotti tisztelettel, a' Posonyi Colleg. Egyház' temető boltjába.

Ugyan a' folyó hónap' 1-ső napján halt-meg N. Trentsén Vármegyében korossági elgyengülés miatt életének 79-dik esztendejében a' maga Vieszka nevű jószágán, született Benyovszky Susanna Grófasszony, a' sok féle viszontagságokon 's próbákon által ment Gróf Benyovszky August Moritznak Özege. Meghidegült teste családi temető boltjába, Betzkovba vitetett-el.

Debreczen Mártz. 1-sőjén 1826.

Ha valamely egygyes Gyülekezet előtt emlékezetes az a' nap, mellyen a' közönséges Isteni tiszteletnek helye, előtte először megnyitódik: mennyivel emlékezetesebb lehet a' közelebb múlt Februárius 26-dik napja a' Debreczeni Reformatum Collégium előtt, a' midőn abban, a' tanuló Ifjúságnak Vasárnaponként tartandó Isteni tiszteletének újabb, 's szélesebb Intézetének módja elkezdődött?

Ugyan is a' 2000 számot haladó nagyobb és kisebb Tanuló Ifjúság a' közönséges három templomba is, a' még számosabb Városi Gyülekezet kiszorítása nélkül nem férhetvén; az Isteni félelem pedig az igaz böltsességnek kezdete lévén: a' mondott Collégium bölts és buzgó Előljáróji régtől fogva arra törekedtek, hogy a' Collégium Új épületében, valamely tágas hely, Könyörgő házzá (Orato-

riumá) mintegy Templommá rendelődjön, melyben Vasárnaponként, az Oskolai Tanítók, vagy Professorok felvigyázása alatt, a' tanuló Ifjúságnak legalább egy harmad része, mintegy 600-ra való Ifjak, a' kegyesség munkájiban, Éneklésben, Imádságban, Prédikáziók' mondásában 's halgatásában gyakoroltatnának, és példával is vezéreltetnének. Meglett az Előljárok kívánsága! és a' már elkészült Oratoriumban vagy Templomban (melly még a' Karok és Székek illendő kifestésének híjjával van) a' leg első Isteni tisztelet is elkezdődött. A' nyóltz számra nevedett rendes Professorokon, a' Classisok Praeceptorain, és az Ifjúságnak leg első előmenetelű részén kívül, kik minden idejű Tanulók között kiváltak választva, jelen voltak, a' Tiszteletes Tüdős Prédikátor Urak, különösen Fő Tiszteletű Superintendens Budai Ésaiás Úr; jelen voltak a' helybeli Teintetes Nemes Tanács, és Communitás Úri Tagjai; jelen voltak sok idegen Uraságok is, sőt a' Katonai Tiszti Kar részéről is némelyek, különösen Brigadéros Generális Méltóságos Illési Illyési Sándor Úr Ő Nagysága előre megkéréttvén, jelen volt. — Az Isteni tiszteletet kezdette a' Hármóniás Kar amaz esmeretes Éneken: Jövel Sz. Lélek Úr Isten! melynek 3 verseit elénekelvén: folytatta az Éneklést már most az egész Gyülekezet, ama Templom Szentelési Énekek, (Nagy Isten Téged az egeknek Egei bé nem foghatnak) három első verseit, a' szokott Invocatio (Szent Isten noha Néked) után, énekelvén. Azon Éneklésnek szépségét, és még inkább erejét, melyet az egész kiválogatott Néppel együtt a' tanuló Ifjúság botsátott az égre, leírni lehetetlen. Prédikállott az alkalmatossághoz képest a' Theológia Rendes Tanítója Nagy Tudományú Arany István Úr, Sz. János Évangyélioma 4-dik része, 24-dik versét

tevén fel letzkéül: Az Isten lélek'sa't. Könyörgésében meg emlékezett a' Felséges Királyról, az egész Cs. K. Házzal egyetemben, megemlékezett Országunk Fő Fő rendeiről, megemlékezett az Elhúnyt, vagy még élő Jóltévőkről, kiknek buzgósága által Oskolánk az ő hamvaiból, ha mind lassan is, napról napra éled; megemlékezett azon bölts és buzgó Előjárókról, a' kiknek ezen Oskola a' maga nevedő bódogságát különösebben köszönheti, megemlékezett a' Szülékről és ezeknek kedves gyermekeikről, a' Tanítók-ról, és Tanulókról, áldást kérvén ezeknek igyekezetére. Prédikázió és Könyörgés után ismét a' Hármonias Kar éneklett. (Légyen te kő falaidban Tsendesség és jó Békesség!) és végezetre az egész Gyülekezet a' Templom Szentelési Ének utolsó Versét: (Vigyázzanak a' te szemeid Ez imádságnak Házára!) — A' köz kedvességet nyert jeles Prédikázió kinyomtatódik, hogy legyen ezen napnak fennmaradó Historiai bizonyosága, valamint a' múlt esztendőben, ugyan azon Oratóriumban tartódott első Exament kinyitó Deák Oráció is kinyomtatódván, a' Hazában elterjedett.

Nálunk mint mindenkor megkülömböztetett Solennitással tartódik, úgy tartódott most is Felséges Urunk Születésének Innepe. A' Prédikátiót szokott ékesen szóllással tartotta Fő T. Superintendens Budai Ésaiás Úr, melly jeles munkája nyomtatásban is kiadódik.

Néhai Tek. Nemes Bájogi Hégen Szénás 'S u s á n n a Aszszony, elébb Néh. Tek. Nemes Bártzai Bártzay Miklós

Úrnak, azután Tek. Nemes Péch-Ujfalusi Péchy Antal Úrnak Hitvese, életének 70-dik esztendejében, hosszas gyengélkedése után a' múlt hónap 20-dik napján délután 1 órakor tsendessen kimúlt, minden hozzá tartozó Szerelmeseinek, úgy mint Méltóságos Cs. K. Tanácsos, Bökönyi és Téglási Bek Pál Úrnak, és ennek Kedves Hitvesének Bártzai Bártzay Anna Aszszonynak, és Bártzai Bártzay 'S u 's á n n a Kis Aszszonynak, 's a' Kedves Unokáknak karjai között; kik is a' jó Édes Anyának utolsó tiszteletét bő mértékben telyesítették, és telyesítették. (Hideg tetemei Bájogra vivődtek, az Ősi Sír-bóltba.)

A' pénzfolyamat Mártzius' 14-dikén; közép árr:

A' Státus' 5 p. Centes Obligázióji	85 3/4
Az 1820-béli sorsosok,	124
Az 1821-béli hasonlók,	105 3/6
Béts városa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligázióji, 42 forinton keltek, mind C.ben.	
A' Bankó Aktziák keltek	920 2/3 for. C.ben

Mártz. 15-kén közép árr:

A' Státus' 5 p. Centes Obligázióji	85 1/16
Az 1820-béli sorsosok,	128 1/2
Az 1821-béli hasonlók,	110 1/2
Béts városa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligázióji, 43 forinton keltek, mind C.ben.	
A' Bankó Aktziák keltek	984 for. C.ben.

Mártz. 16-kán közép árr:

A' Státus' 5 p. Centes Obligázióji	87 1/3
Az 1820-béli sorsosok,	130 2/3
Az 1821-béli hasonlók,	113 1/3
Béts városa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligázióji, 45 9/10 forint. keltek, mind C.ben.	
A' Bankó Aktziák keltek	1029 for. C.ben.